İBRAHİM BÖLÜKBAŞI
DİN GÖREVLİSİ

HELAL KAZANCIN ÖNEMİ

TİCARET AHLAKI

يَا أَيُّهَا

الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ

إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا

أَنْفُسَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾

Ey iman edenler! Karşılıklı rızâya dayanan ticaret dışında, mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin ve kendinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir. Nisâ : 29

وَمَنْ يَفْعَلْ

ذَٰلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ

عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

Kim düşmanlık ve haksızlık ile bunu (yaparsa (bilsin ki) onu ateşe koyacağız; bu ise Allah'a çok kolaydır. Nisâ : 30

TİCARET İBADETE ENGEL OLMAMALI

رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ
وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ٣٧

Onlar, ne ticaret ne de alış-verişin kendilerini Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan ve zekât vermekten alıkoyamadığı insanlardır. Onlar, kalplerin ve gözlerin allak bullak olduğu bir günden korkarlar. Nûr : 3

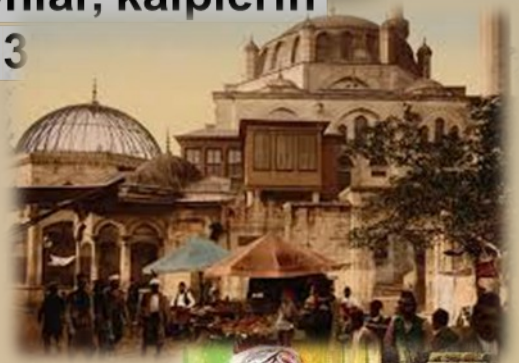

لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ
مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ٣٨

(Bütün bunları) Allah, kendilerini yaptıklarının en güzeli ile mükafatlandırsın ve lütfundan onlara daha da fazlasını versin diye (yaparlar). Allah dilediğini hesapsız olarak rızıklandırır. Nûr : 38

التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ **يَوْمَ الْقِيَامَةِ**.

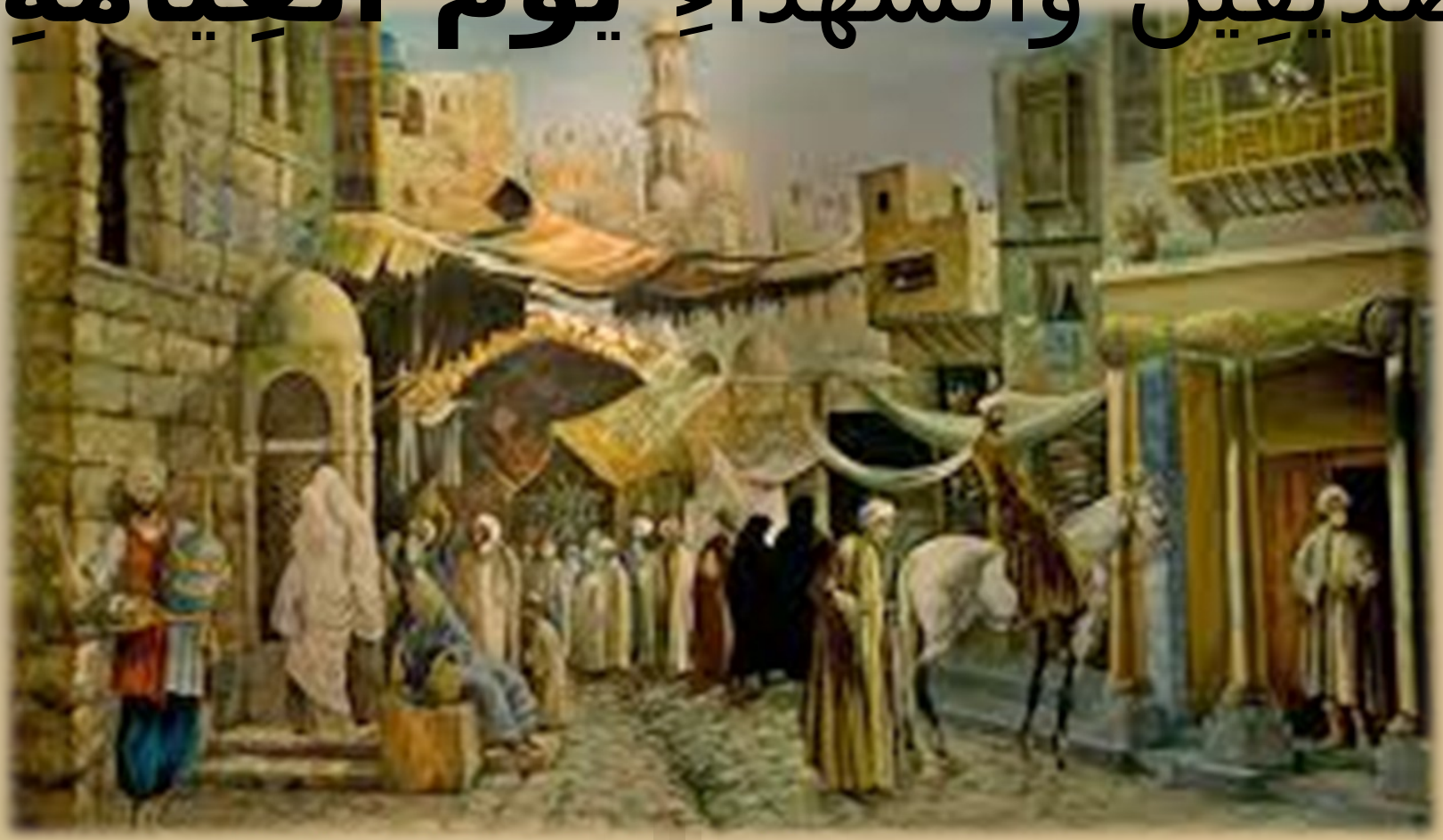

Ebu Said (r.a)'ın rivayet ettiği bir hadis-i şerifte Efendimiz (s.a.v):

"**Doğru ve güvenilir tüccar** (kıyamet günü)

nebilerle, sıdıklarla ve şehitlerle beraberdir."

(Tirmizi, Büyu, 4

“ALDATMA”DAN KAZAN

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صعلم) مَرَّ عَلَى صُبْرَةِ طَعَامٍ فَأَدْخَلَ يَدَهُ فِيهَا فَنَالَتْ أَصَابِعُهُ بَلَلاً فَقَالَ مَا هَذَا يَا صَاحِبَ الطَّعَامِ " . قَالَ أَصَابَتْهُ السَّمَاءُ يَا رَسُولَ اللَّهِ . قَالَ " أَفَلاَ جَعَلْتَهُ فَوْقَ الطَّعَامِ كَىْ يَرَاهُ النَّاسُ مَنْ غَشَّ فَلَيْسَ مِنِّي .

Ebu Hureyre (R.a.) dan rivayet edildiğine göre Peygamberimiz bir defa ekin pazarına uğramış, hoşuna giden bir buğdayı eli ile yoklayınca eline ıslaklık isabet etmişti. Buğday sahibine: “**Ey ekin sahibi, bu ne?**” diye sordu.

-Ekin sahibi: - “**Ey Allah'ın Resûlü, yağmur altında kaldı ve ıslandı**”, deyince Peygamberimiz:

-"**O ıslak kısmı insanların görmesi için ekinin üstüne koysaydın ya. Bizi aldatan benden değildir**" buyurdu. (Müslim, İman, 43/295)

MÜŞTERİYİ ALDATMAK

İmam Gazali, "İhyau Ulumi'd-Din" adlı meşhur eserinde Yunus b. Ubeyd adındaki bir tüccarın örnek bir hareketinden söz eder. Bu zatın dükkanında 200 dirhemden 400 dirheme kadar muhtelif fiyatlarda kumaşlar varmış. Yunus b. Ubeyd bir defa kardeşinin oğlunu dükkanda bırakıp namaza gitmiş. Dönüşte birisinin elinde kumaş görmüş ve kendi dükkanındaki 200 dirhemlik kumaşlardan olduğunu anlamış.

Adama: Kumaşı kaça aldın? Diye sormuş.

Adam: Dörtyüz dirheme aldım, demiş.

Yunus: - Aldanmışın, kumaşın değeri 200 dirhemdir, geri dön paranın üstünü al, demiş

Adam: - Bu kumaş bizim orda 500 dirhem de eder, aldanmış değilim, demiş.

Yunus: - Hayır, olmaz, götür kumaşı geri ver. Öğüt vermek, dünya kârından hayırlıdır, deyince adam kumaşı dükkana götürmüş ve iki yüz dirhemini geri almış.

Yunus yeğenine dönmüş: - Allah'tan korkmadın mı, iki yüz dirhemlik kumaşı dört yüz dirheme nasıl verdin? Müslümanlara öğüt vermeyi terkettin. Müşterinin bu konudaki bilgisizliğinden yararlanarak iki yüz dirhemlik kumaşı iki katına dört yüz dirheme sattın, böyle olur mu? diyerek onu azarlamış.

Yeğeni: - Vallahi o malı kendi rızası ile aldı, deyince,

Yunus b. Ubeyd: - Peki, o razı oldu, senin vicdanın buna nasıl rıza gösterdi, dedi.

ÖLÇMEYİ TAM YAPMAK

1. Eksik ölçüp noksan yapan hilekârlara yazıklar olsun!

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ١

2.Onlar, insanlardan ölçerek bir şey aldıklarında tam ölçerler.

ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكْتَالُوا۟ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ٢

3.Kendileri başkalarına vermek için ölçüp tarttıklarında ise haksızlık ederler

وَإِذَا كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ٣

4. Onlar düşünmezler mi ki, tekrar di

أَلَا يَظُنُّ أُو۟لَٰٓئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ ٤

5. Büyük bir gün

لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ٥

6. Öyle bir gün ki, insanlar o günde âlemlerin Rabbinin huzurunda divan dır.

يَوْمَ يَقُومُ ٱلنَّاسُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ٦

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ

شُعَيْبًا ؕ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ

وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ اِنِّيْٓ اَرٰىكُمْ بِخَيْرٍ

وَّاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيْطٍ ﴿٨٤﴾

84. **Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (gönderdik). Dedi ki: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin! Sizin için ondan başka tanrı yoktur. Ölçüyü ve tartıyı eksik yapmayın. Zira ben sizi hayır (ve bolluk) içinde görüyorum. Ve ben, gerçekten sizin için kuşatıcı bir günün azabından korkuyorum**

85. Ve ey kavmim! Ölçüyü ve tartıyı adaletle yapın; insanlara eşyalarını eksik vermeyin; yeryüzünde bozguncular olarak dolaşmayın.

وَيَا قَوْمِ
اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ٨٥

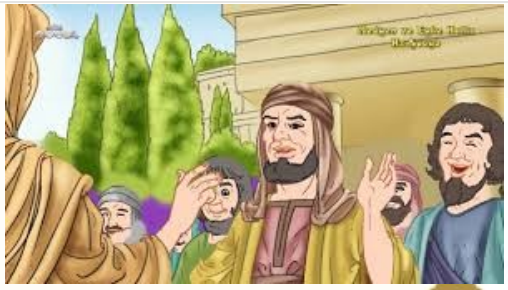

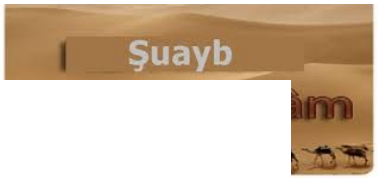

بَقِيَّتُ اللّٰهِ
خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۚ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ٨٦

"Eğer inanan kimselerseniz Allah'ın bıraktığı helâl kazanç sizin için daha hayırlıdır. Ben sizin başınızda bir bekçi değilim." Hûd : 86

ALLAHIN SEVDİĞİ ELLER

“**Bir defasında Resulullah Tebük dönüşünde Sa’d b. Muaz ile karşılaşıp tokalaşmış, Ellerinin nasırlanmış olduğunu görünce bunun sebebini sorumuş, o da**
“Çoluk çocuğumun nafakasını temin için hurma bahçemde çalışıyorum.” cevabını verince Hz. Peygamber sa’d b. Muaz’ın elini öpmüş ve
“**İşte bu eller Allah'ın sevdiği ellerdir.**”
buyurmuştur. (DİA ilmihali, II, 409)

İMAM-I AZAM R.A

"Bir paranın nasıl kazanıldığını görmek için nasıl harcandığına bak"

BUYURMUŞTUR.

KARABORSA

- Rasulullah buyurdu ki:
- الْجَالِبُ مَرْزُوقٌ وَالْمُحْتَكِرُ مَلْعُونٌ
- Malını satışa arz eden rızka erer, karaborsacı da lanete uğrar.

SÜTE HARAM BULAŞTIRAN ADAM

Adamın birisi hicaza gidiyormuş. Gemi ile yolculuk ederken, bütün servetini içine doldurduğu büyükçe bir altın torbasını hiç elinden bırakmazmış. Güvertede uyurken başının altına yastık olarak koyarmış.

Geminin lüks kamarasında bir zenginin de şaklabanlık yapan bir maymunu varmış. Maymun ara sıra güvertede yolcuların arasına karışır oyunlarıyla herkesi güldürürmüş.

Maymun bir ara uyumakta olan hicaz yolcusunun başının altından altın torbasını kaptığı gibi güverte direğinin tepesine çıkmış. Adam telaşla uyanmış, torbasını maymunun elinde maymunu da direğin tepesinde görünce bağırıp çağırmaya başlamış.

Maymun torbanın ağzını bir güzel açmış, bir altın denize atarmış, bir altın aşağıdaki sahibine. Altınlar denize atıldıkça hacı namzeti saçını başını yolarak feryat edermiş. Bütün yolcular güverte direğinin altında maymunu indirmeye çalışırlar. Ama maymun bir türlü inmez ve altınları bir denize bir sahibine atmaya devam eder.

Kalabalık arasında olgun bir adam torba sahibinin yanına sokulmuş ve sormuş: "sen ne iş yaparsın?"

Adam: "İstanbul'da sütçülük yapardım."

Olgun adam can alıcı soruyu sorar: "peki sattığın süte su katar mıydın?"

Yarı yarıya katardım cevabını sütçü verince: "öyleyse niye yaygara koparıyorsun? Maymun Allah tarafından bu işe memur edilmiş bir mahluk. Terkos suyunun parasını denize atıyor. Sütlerin helal parasını da sana atıyor. Kazancında su kaçığı olanın hali işte budur" demiş adam.

FAİZ ALIŞ VERİŞİ HARAM KILINMIŞTIR

اَلَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبٰوا لَا يَقُومُونَ اِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِى
يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوٓا اِنَّمَا الْبَيْعُ
مِثْلُ الرِّبٰوا وَاَحَلَّ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا فَمَنْ جَآءَهُ
مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهٰى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَاَمْرُهُٓ اِلَى اللّٰهِ
وَمَنْ عَادَ فَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ٢٧٥

- *275.* Faiz yiyenler (kabirlerinden), şeytan çarpmış kimselerin cinnet nöbetinden kalktığı gibi kalkarlar. Bu hal onların "Alım-satım tıpkı faiz gibidir" demeleri yüzündendir. Halbuki Allah, alım-satımı helâl, faizi haram kılmıştır. Bundan sonra kime Rabbinden bir öğüt gelir de faizden vazgeçerse, geçmişte olan kendisinindir ve artık onun işi Allah'a kalmıştır. Kim tekrar faize dönerse, işte onlar cehennemliktir, orada devamlı kalırlar.
- Bakara 2/275

يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِى الصَّدَقَاتِ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
كَفَّارٍ اَثِيمٍ ٢٧٦

Allah, faiz malını mahveder, sadakaları ise artırır (bereketlendirir). Allah hiçbir günahkâr nankörü sevmez. Bakara : 276

FAİZ, RÜŞVET, KUMAR, TEFECİLİK,
KARABORSA, YOLSUZLUK,
DEVLET MALINI HAKSIZ ELDE
ETMEK HEPSİ HARAMDIR..
HARAM YOLLARDA HUZUR ARARSAN
HUZUR SANA HARAM OLUR

“HELAL VE HARAM DUYGUSU” KAYBOLMAMALI

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يُبَالِي الْمَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ أَمِنَ الْحَلَالِ أَمْ مِنْ الْحَرَامِ

Ebu Hureyre (r.a) den; Rasulullah (a.s) şöyle buyurmuştur:
“Muhakkak insanlara öyle bir zaman gelecek ki,
o vakit kişi eline geçirdiği malı helâlden mi,
yoksa haramdan mı kazandığına
dikkat etmeyecek /düşünmeyecektir.”
(Buhârî, Büyû’ 35; Nesâî, Büyû’ 2, hadis no: 4432)

Hz. Ömer ne güzel söylemiş;
"Bir kimsenin kıldığı namaza ve tuttuğu oruca bakmayınız. Konuştuğunda doğru söylüyor mu, kendisine bir şey emanet edildiğinde emanete riayet ediyor mu, Helal ve Haram gözetiyor mu, insanlara merhametli davranıyor mu ona bakınız."

"HAKSIZ KAZANÇ"LA HELAL RIZIK ELDE EDİLMEZ

Günah işleyen, haramlardan uzak durmayan bir kulun duası kabul edilmeye layık değildir. Peygamberimizin şu hadisi çok dikkat çekicidir.

- الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ، يَمُدُّ يَدَيْهِ الى السَّمَاءِ: يَا رَبِّ، يَا رَبِّ، وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ، وغَذِيَ بِالْحَرَامِ فأنّى يُسْتَجَابَ لذلِكَ

"Allah yolunda seferler yapmış, üstü başı tozlanmış bir adam ellerini semaya kaldırarak, Ya Rabbi Ya Rabbi' diye yalvarıyor. Oysa yediği haram, içtiği haram, giydiği haram, gıdası haramdır. Böyle birisinin duası nasıl kabul olur" (Müslim, Zekat,19 No: 1015. I.703..)

1. Müşteriye birinci kalite diye ikinci kalite mal vermek,
2. Yeni diye kullanılmış mal vermek,
3. Ticaret yaparken ölçüye ve tartıya hile karıştırmak (hırsızlık), Eksik tartıp ölçme,
4. Hile ve desiselerle devlet malını zimmetine geçirmek,
5. İşçi ve memurun görevini ihmal ve terk etmek suretiyle hak etmeden aldığı ücret,
6. İşçinin ve çalışanının hakkını tam olarak vermemek
7. İşverenin devlete vergisini vermemesi,
8. Satılan mal ve hizmetlerde malın ayıbını gizlemek,
9. Borcu vadesinde ödemeyerek alacaklıyı mağdur etmek,

türünden davranışlar, helal kazancımıza haram karışmasına vesile olur. Gayrimeşru ve haksız kazanç haramdır.

“DUAMIZ”

“اَللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ».

Resûlullah (sav) kendisine şu duayı öğretti ve bu şekilde dua etmesini istedi:

“Allahım! Bana helâl rızık nasib ederek haramlardan koru! Lûtfunla beni senden başkasına muhtaç etme!”

(Tirmizî, Daavât 111.)

SUNDU

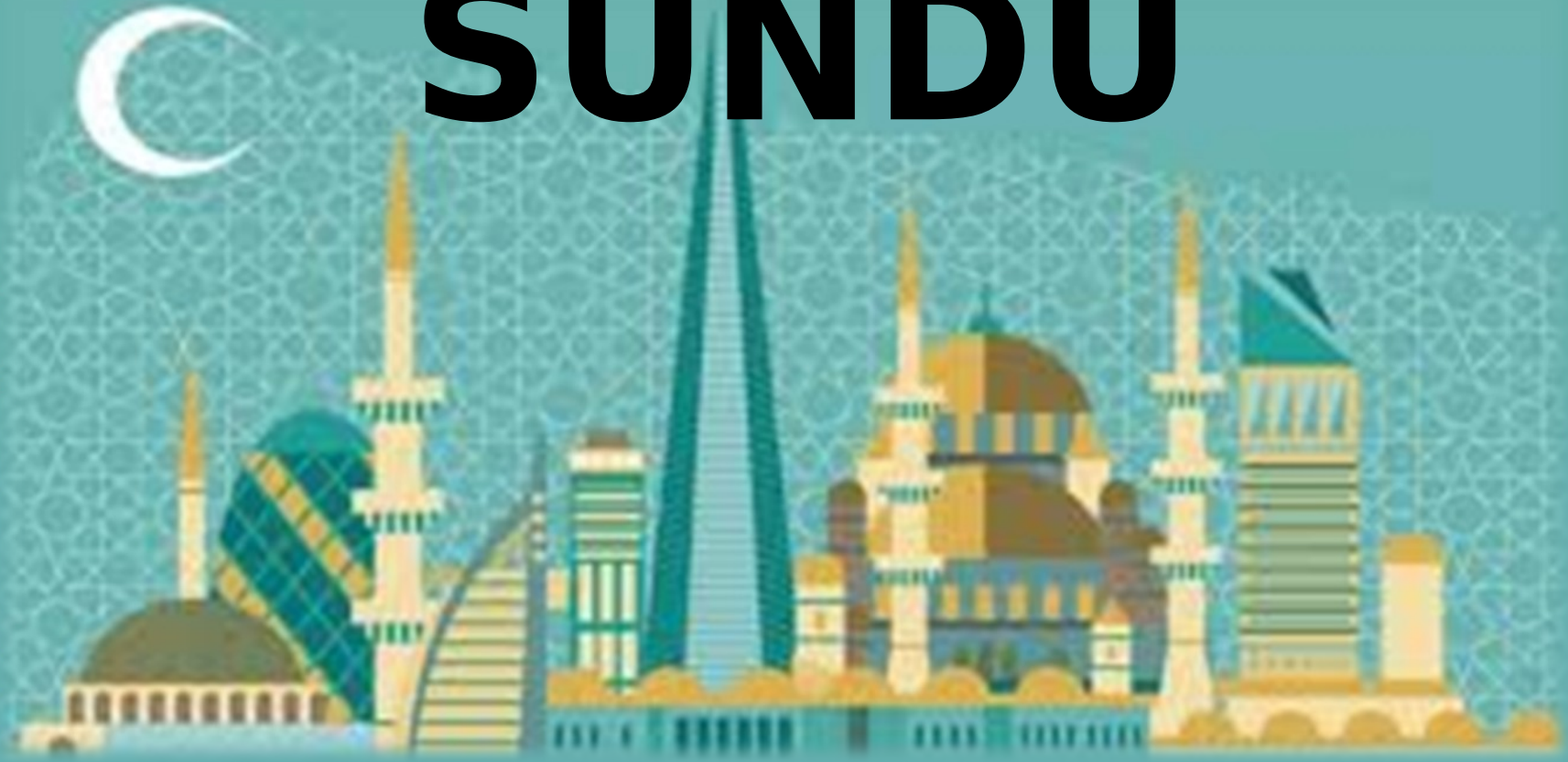

İBRAHİM BÖLÜKBAŞI
DİN GÖREVLİSİ
LE HAVRE FATİH CAMİİ